

אמר רבא: אי קשיא לי על לימוד האזהרה בשחוטי חוץ בקל וחומר, הא קשיא לי:

הא דתנן בריש מסכת כריתות: עונש כרת, האמור במבטל מצות הקרבת קרבן פסח ובמבטל מצות מילה, על אי קיום מצות עשה הוא בא. הילכך אין חייבין עליהן חטאת, שאין חיוב קרבן חטאת אלא במקום שיש אזהרת לאו עם חיוב הכרת.

ולכאורה, לדברי אביי, הרי כשם שלמדנו לאזהרת לאו בקל וחומר, תיתי לאזהרת לאו בפסח ובמילה בקל וחומר ממותיר מבשר הקרבן עד הבוקר, ונאמר כן: **מה מותיר, שלא ענש עליו כרת אם עבר והותיר, הזהיר עליו הכתוב באזהרת לאו שלא להותיר. אם כן, פסח ומילה, שענש הכתוב בעונש כרת על ביטולן, אינו דין שהזהיר הכתוב שלא לבטלן, ויתחייב על ביטולן בשוגג קרבן חטאת?**

אמר רב אשי: אמריתיה לשמעתא, לקושית רבא על דברי אביי, קמיה דרב כהנא, ואמר לי: אזהרת חלב ממותיר, לא אתיא בקל

לחלב,⁽¹⁵⁾ כי **מה לשביעית, שיש בה חומרה, שכן תופסת דמיה, שדמי שביעית נוהג בהם חומרת דיני שביעית כאילו היו פירות שביעית.**

וכן מתרומה לא נדע איסור חלב בקל וחומר, שיש בתרומה חומרה שאין בחלב, כי יש לפרוך: **מה לתרומה, שכן לא הותרה מכללה, ובכל ענין היא אסורה. ואילו איסור חלב הותר מכללו, שהרי חלב חיה מותר באכילה.**

ופירכא אחרונה זו, שאי אפשר ללמוד בקל וחומר לאזהרת חלב מתרומה משום שחלב יש בו צד קולא שהותר מכללו, היא גם פירכא על כל אופני הקל וחומר שנלמדו לעיל, הילכך, **מבולחו דלעיל, נמי לא מצי ללמוד קל וחומר לאזהרת חלב, שכן כל אותן איסורים דלעיל לא הותרו מכללן, ובכך הם חמורים מאיסור חלב שהותר איסורו מכללו בחלב חיה. ולפיכך הוצרך הכתוב לומר אזהרת לאו בחלב, ומיושבת קושית רבינא⁽¹⁶⁾.**

שמעיקרא לא נאסר אלא מין חלב של בהמה ולא של חיה, מכל מקום כיון שנכתב בו "כל חלב" שמשמעותו אף של חיה, נחשב ההתר חלבה כהיתר מכללו. **ובדבר אברהם** [ח"ג א] הקשה על כך שהרי הנידון בסוגיין הוא שלא יאמר כלל האיסור בחלב, ואם כן לא יחשב הותר מכללו כי לא יאמר בו "כל חלב".

והריטב"א בכתובות [לב, ב] נקט שחלב הותר מכללו בכך שלא נאסר מעיקרא אלא חלב בהמה ולא חלב חיה. ועיין לעיל [טז, ב] הערה

15. בקרן אורה תמה למה לא הקשה רבינא שלא יאמר לאו בדם ונלמד משאר הלאוין בקל וחומר, דם שענש עליו אינו בין שהזהיר, והניח בקושיא. **ובשאגת אריה** [החדשות טז] הוכיח מכך שדם שבשלו אינו עובר עליו, ולפיכך נחשב גם איסור דם כהותר מכללו. ובספר **זבח יעקב** העיר שדם שבשלו היתר משום שנפקע ממנו שם דם [והוכיח כן ממנחות כא, א] ואם כן לדעת תוס' הנ"ל אינו נחשב הותר מכללו, כי מעיקרא לא היה ממין האסור.

16. תוס' בחולין [קטו, ב] ביארו כי אוף